

הקמת גינה אקולוגית בשיתוף ילדי גן "דקלים" והוריהם

סיגל כהן עזריה, גן דקל, רמת השרון

"ובשוב דעתו אל מקור הטבע, מעשה ידי יוצר, ישוּבו אלו כל חמדות הנפש הטבעיות, רגשי קודש והתרוממות נפש... וכל מידות טובות הטבעיות אשר לאדם הישר, אשר לא השחית דרכו על ידי עזיבתו אורח ישרים הסלולה", {הרא"ה קוק}.

המעבר לערים הגדולות יצר ניתוק מהטבע והרחיק את הילדים והמבוגרים כאחד מהצומח והחי סביבנו. כתוצאה מכך, נמנעה גם ההבנה של תהליכים משתנים בחי ובצומח. ברם, הילד הרך סקרן וצמא מטבעו להכיר, לדעת ולהבין את סביבתו. לפיכך קיים צורך ראשון במעלה לאפשר לילדים לחקור את סביבתם באופן בלתי אמצעי, לאפשר להם התנסות לימודית בדרך חווייתית, לקרבם לנושאים סביבתיים ולהקנות להם תחושת מסוגלות ויכולת להשפיע באמצעות פתרון בעיות בסביבות חייהם, תוך קיום פעילות סביבתית משולבת ומתמשכת.

אנו בגן שמנו לנו למטרה לשפר את המערכות האקולוגיות בטבע באמצעות יצירת סביבה תומכת לבעלי החיים, חינוך לשמירה על הטבע לרווחת בעלי החיים והקהילה, והקמת גינה אקולוגית. במסגרת החינוך להגברת המודעות הסביבתית בגן, הילדים הפיקו זבל אורגני מקומפוסט, הקימו תיבות קינון, מתקני האכלה ושתייה לציפורים וגידלו צמחים מושכי חרקים וציפורים, תוך הכרת תכונותיהם.

הקמת גינה אקולוגית היא תהליך חינוכי המביא לשינוי בתפיסה ובהתנהגות הילדים והמבוגרים, כנאמני טבע ושוחרי איכות הסביבה כאורח חיים. קרבה לנושאים סביבתיים, רמת מודעות גבוהה, מעורבות ונטילת אחריות, כשהן משולבות ומתמשכות, מטפחות ילדים בעלי אוריינות סביבתית, הנכונים לתרום לסביבה על בסיס הידע וההבנה שלהם.

היה הִיָּה פעם...

בחצר גננו הייתה חלקה עזובה, שפנתה לרשות הרבים, והללו היו מסיטים את מבטם ממנה. בסיוור שערכתי בחצר הגן עם הילדים, עלה הרעיון להפוך את השממה לחצר אקולוגית: מדדנו את השטח והעלינו רעיונות ליישום. בשלב זה שותפו ההורים ששמחו לקחת חלק פעיל ביישום ובהגשמת חלומם של הילדים.

מטרות הפרויקט

- * הכרת עקרונות ומושגים מתחומי הטבע
- * טיפוח ערכים של שיתוף פעולה, יוזמה, אחריות והתמדה
- * פיתוח מודעות סביבתית וגישה חיובית לנושא שימור הטבע
- * פיתוח יכולת החקר הזיהוי והגילוי באמצעות השערות, ניסוי ותצפית
- * הילדים יקימו במו ידיהם את הגינה ויחוו את העונג שביצירה
- * עידוד הורים ליטול חלק בפעילות הגן.

הגינה נבנתה יחד עם ההורים והילדים: אחד ההורים הביא מהחווה החקלאית בבת ים גזם ליצירת שביל טבעי; אחרים הביאו צמחי תבלין ועצי פרי מהמשתלה. אחר תרם ברכת שחייה שלא הייתה בשימוש, וגידלנו בה גומא ונימפיאה. ההורים והילדים חפרו יחד שלולית חורף ושתלו צמחי גדה. הגינה עוצבה תוך התחשבות בסביבה הטבעית (רוחות, שמש, קרקע, צומח) והמטרות הלימודיות והחינוכיות.

גינתנו, תרומתה רבה לאיכות הסביבה: בגינה שילבנו כמה סביבות חיים, אורגניזמים וצמחים שונים וכן אלמנטים שונים מעולם החי והצומח יחד עם סביבות חיים שונות. כך, לדוגמה, הגינה מזמינה ציפורים ופרפרים מהטבע. לכן נטענו ושתלנו מיני צמחים שונים אשר יאפשרו למגוון חיות וציפורים ליהנות מצוף הפרחים ומהפירות המבשילים. במהלך הזמן גילינו ראשונים בברכה.

קרבת החצר והגינה האקולוגית לשער הגן ולשביל לעוברי האורח, אפשרה לילדים ולהוריהם להגיע מדי בוקר לגן, לצעוד בין עץ הרימון לעץ האשכולית, לצפות בציפורים הניזונות ממתקני ההאכלה, להאזין לשכשוך העופות במים. גם עוברי אורח עוצרים ומתבוננים, משתאים ומתפעלים משכיית החמדה - חלקת הטבע הירוקה בתוך הכרך.

תרומת היוזמה ללמידה משמעותית

היוזמה להקמת הגינה האקולוגית תרמה רבות ללמידה המשמעותית בקרב הילדים. בין שבילי הגישה הטבעיים לבין מתקני השכשוך והברכה האקולוגית הוקמה מעבדה ניידת אשר היו בה מגדירי פרחים ומגדירי בעלי חיים, ספרי טבע ומדע, משקפות, כלי חקר ועוד. המרחב הטבעי עורר שאלות רבות בקרב הילדים ויצר בעבורם למידה רלוונטית תוך שהם שואלים ומתעדים את אשר הם רואים. יצירת שביל טבעי המרחבים הטבעיים ותהליכי החקר שחוו הילדים פיתחו את כושר החשיבה והלמידה העצמאית שלהם.

